

วิธีการวิจัย

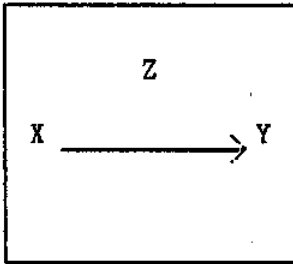
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยวิธีการสำรวจแบบอภิบาย (Explanatory Survey) เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์ (Phenomena) ที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในเชิงประจักษ์และสามารถอธิบายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตัวแปรอิสระแต่ละตัวก่อนที่จะไปสู่ตัวแปรตาม (Hyman, 1960 : 180)

แบบการวิจัย

ส่วนใหญ่การศึกษาทางสังคมศาสตร์มักจะเกี่ยวข้องกับตัวแปรอย่างน้อย 3 ตัว เรียกว่า การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว (Multivariate Analysis) เหตุผลพื้นฐานในการศึกษาตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มากกว่า 1 ตัว เพื่อการควบคุมและการคาดการณ์ (Control and Prediction) ดังนั้น จึงต้องนำตัวแปรหลายตัวมาวิเคราะห์เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่าแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างไร เมื่อได้ควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ และเมื่อมีการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระรวม ๆ กัน มีผลหรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างไร (มานพ จิตต์กฤษา, 2525 : 276-277)

ดังนั้น เมื่อต้องการทราบว่าความสัมพันธ์เชิงประจักษ์เป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงหรือไม่ ก็โดยใช้ตัวแปรตัวที่ 3 เข้ามาในการวิเคราะห์ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยจะวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ความแตกต่างทางชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษายาบาลเด็ก ภายใต้งบเงื่อนไขการผันแปรของตัวแปรคุม คือ ความรู้ด้านสุขภาพ
จากสมมติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ ชาติพันธุ์ ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษายาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้องจึงใช้เป็นตัวแปรคุมความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ความรู้ด้านสุขภาพ

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี
(Theoretical Model)

คือ ความรู้ด้านสุขภาพ

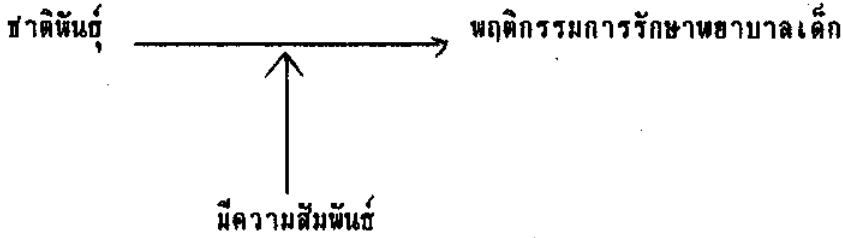
ชาติพันธุ์ → พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก

เป็นชุดของการเปรียบเทียบเพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปร X ที่มีต่อตัว Y โดยนำตัวแปรตัวที่สามมาวิเคราะห์ด้วย เรียกว่า ตัวแปรคุม (Control Variable) หรือปัจจัยทดสอบ (Test Factor) กระบวนการทดสอบเหล่านี้เรียกว่า การให้รายละเอียด (elaboration) แล้วทดสอบความสัมพันธ์ของสองตัวแปร ภายใต้เงื่อนไขของตัวแปรตัวที่สาม

จากการทดสอบเมื่อพบความสัมพันธ์ของ X กับ Y จึงใช้ Z เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และจากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังคงเดิม คือ X กับ Y ยังมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ ก่อนที่ X จะมีอิทธิพลต่อ Y ยังมี Z อีกหลายตัวที่เข้ามามีอิทธิพลต่อ X ก่อนถึง Y (ดังรายละเอียดใน Framework) จากทฤษฎีจะพบว่า ความสัมพันธ์ของ X จะต้องสัมพันธ์กับ Z หลายตัวก่อนที่จะมีอิทธิพลต่อ Y ในกรณีของ X_1 จะต้องผ่าน Z ($X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8, X_9$) ก่อนจะมีอิทธิพลต่อ Y X ตัวอื่น ๆ ก็ในกรณีเดียวกัน ซึ่งเรียกการวิเคราะห์แบบนี้ว่า การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) และลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรจะเป็นแบบ Multivariate จึงจำเป็นต้องคุมตัวแปรบางตัวเพื่อดูว่าความสัมพันธ์ก่อนหน้านี้เป็นอย่างไร และหลังจากคุม Z แล้ว ความสัมพันธ์เป็นอย่างไร ซึ่งจะกล่าวในส่วนที่เป็นหลักการพิสูจน์ให้เห็นว่าจริงหรือเท็จตามหลักการให้เหตุผล (Logical Model of Proof)

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

1.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

เมื่อพบความสัมพันธ์ของ X กับ Y จึงใช้ Z เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเปลี่ยนไปอย่างไร และจากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม คือ X กับ Y ยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่ง Z จะเป็นตัวประกอบประกอบ คือ ความรู้ด้านสุขภาพเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งต่อชาติพันธุ์และพฤติกรรมการรักษาพยาบาล

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ชาติพันธุ์เป็นตัวแปรที่มีการผันแปรคงที่และเกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำรงชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน และภายในชาติพันธุ์ก็จะมีองค์ประกอบย่อย ๆ ที่รวมกันเป็นชาติพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านสุขภาพก็เป็นตัวแปรย่อยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรักษาพยาบาล ดังนั้นจึงไม่สามารถบอกได้ว่า ระหว่างชาติพันธุ์กับความรู้ด้านสุขภาพ ตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์แท้จริงกับพฤติกรรมรักษาพยาบาล

1.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างชาติพันธุ์กับพฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ดวง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ซึ่งเมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรยังคงเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

คือ if X \longrightarrow Y then X \dashrightarrow Y

1.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรชาติพันธุ์เกิดขึ้นก่อนตัวแปรพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น (Time Sequence) เพื่อให้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนหรือตัวแปรอิสระเป็นตัวกำหนด ส่วนตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลังหรือตัวแปรตาม ไม่สามารถเป็นเหตุให้เกิดตัวแปรอิสระได้คือ ชาติพันธุ์จะเป็นตัวกำหนดให้เกิดพฤติกรรมรักษาพยาบาลโรคในเด็ก เพราะชาติพันธุ์ถือว่าเป็นตัวแปรที่มีการผันแปรคงที่ (Fixity) จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ และไม่ได้รับอิทธิพลจากอำนาจอื่น ๆ เช่น ผลการวิจัยพบว่าคนผิวดำมีลักษณะ แปรกแยก (Alienated) มากกว่าคนผิวขาว แสดงว่า ความรู้สึกแปรกแยกไม่ได้กำหนดเชื้อชาติ (มานน จิตต์ภุษา, 2525 : 264) ดังนั้นในพฤติกรรมรักษาพยาบาลก็ถูกกำหนดโดยชาติพันธุ์ เพราะชาติพันธุ์มีลักษณะคงที่ไม่ผันแปรไปตามอิทธิพลต่าง ๆ ดังนั้น หลักของความเป็นเหตุเป็นผล (Causality Principle) คือ

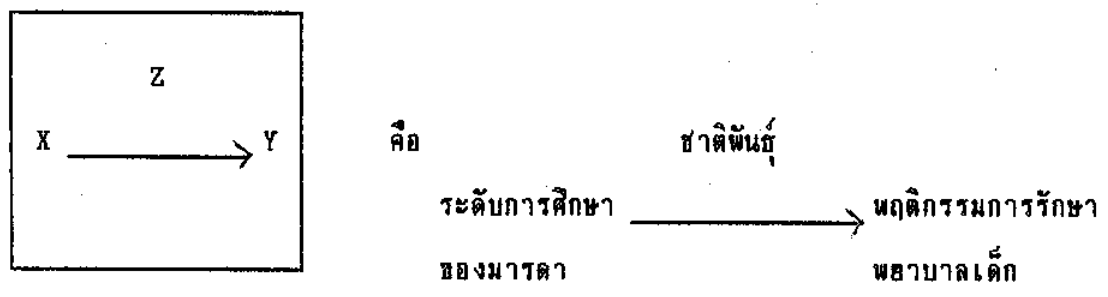
1.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

จากการศึกษาพบว่า ชาติพันธุ์จะเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมรักษาพยาบาล จากการศึกษาของ มานน คณะโต (2525 : 253) พบว่า ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ มีผลต่อพฤติกรรมทางเลือกใช้บริการสาธารณสุข ซึ่งอาจจะมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ รูปแบบการดำรงชีวิต ความเชื่อด้านสุขภาพ การปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการที่ผู้รักษามีความคล้ายคลึง ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ แสดงให้เห็นถึงความเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งในประชากรโดยทั่วไปก็เช่นเดียวกันโดยเฉพาะประชากรในแต่ละภูมิภาคของประเทศก็จะตัดสินใจเลือกใช้บริการทางด้านกายภาพ กับผู้รักษาที่เป็นกลุ่มเดียวกับตน ในกรณีที่สามารถเลือกได้ จากการวิจัยครั้งนี้ก็เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริง และเมื่อนำ Z มาคุม ความสัมพันธ์ดังกล่าวก็ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งตัวแปรคุมก็จะเป็นตัวแปรภายนอกคือ ความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับชาติพันธุ์ และกับพฤติกรรมรักษาพยาบาลโรคในเด็ก

2. สมมุติฐานข้อที่ 2 ระดับการศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล
ภายใต้เงื่อนไขการผันแปรของตัวแปรคุม คือ ชีวทัศน์

จากสมมุติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ ระดับการศึกษาของมารดา ตัวแปรตามคือ พฤติกรรม
การรักษาพยาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้องจึงใช้เป็นตัวแปรคุมความ
สัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ชีวทัศน์

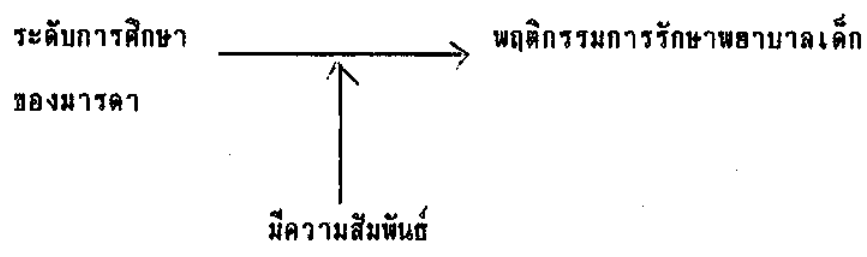
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

ในการกล่าวถึง กรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

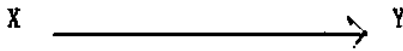
2.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยให้ Z เป็นตัวคงที่ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์
ดังกล่าวว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์
ดังกล่าวลดลงจากเดิม ซึ่ง Z อาจจะเป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ตัวแปรภายนอก
ตัวแปรองค์ประกอบและตัวแปรแทรก แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรภายนอก เพราะชีวทัศน์อาจจะมี
ผลต่อระดับการศึกษาของมารดา (X) และพฤติกรรมรักษาพยาบาล (Y)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ความยึดมั่นในชาติพันธุ์จะมีผลต่อระดับการศึกษาของมารดา คือ บางกลุ่มชาติพันธุ์ไม่นิยมให้สตรีเรียนสูง ๆ ต้องการให้เป็นแม่บ้านแม่เรือนมากกว่า ส่วนพฤติกรรม การรักษาพยาบาล ความเชื่อประเพณีดั้งเดิมในบางกลุ่มชาติพันธุ์จะได้รับการสานต่อจากคนรุ่นถัดมา อย่างแน่นแฟ้น ทำให้พฤติกรรมการเลือกแหล่งรักษาพยาบาลมีแนวโน้มที่จะเป็นไปตามรูปแบบที่เคย ปฏิบัติกันมาแต่ในอดีต

2.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างระดับการศึกษาของมารดากับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ว่าง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคูณแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปร ลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริง

2.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรระดับการศึกษาของมารดาเกิดขึ้นก่อนตัวแปรพฤติกรรม การรักษาพยาบาลเด็ก

การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง และตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง ไม่สามารถที่จะไปกำหนด ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนได้ จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาจะเป็นตัวบ่งบอกการตัดสินใจ บ่งบอกความรู้และ ประสบการณ์ คนที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมมีความคิดที่กว้างขวาง มีเหตุผลในการตัดสินใจได้ถูกต้อง ตามข้อเท็จจริง เมื่อบุคคลมีการตัดสินใจที่มีเหตุผล รู้จักเลือกสิ่งดี ๆ ให้กับตนเองและครอบครัว การตัดสินใจเลือกแหล่งรักษาพยาบาลก็จะเลือกสถานที่ที่คาดว่าจะให้ประโยชน์กับครอบครัวคนสูงสุด จึง สรุปได้ว่า

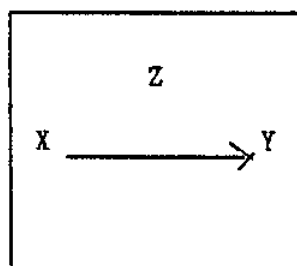
2.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

คนที่มีความรู้ความสามารถ จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคมและจะมีความสามารถในการตัดสินใจที่เชื่อถือได้ ดังนั้น คนที่มีความรู้สูงย่อมจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพตามสมการเลือกสถานที่รักษาพยาบาลจะจำเป็นมากสำหรับการรักษาโรค แต่บุคคลดังกล่าวเขาจะคำนึงถึงความปลอดภัยของการหายจากโรค ซึ่งจะพบได้ว่า สมาชิกครอบครัวของผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะเข้ารับการรักษาพยาบาลตั้งแต่อาการของโรคยังไม่รุนแรง และเลือกสถานรักษาได้สอดคล้องกับโรคมากกว่าบุคคลที่ไม่ค่อยมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ

3. สมมุติฐานข้อที่ 3 ราชได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล ภายใต้ง่อนไขการผันแปรของตัวแปรคุม คือ ชำติพันธ์ุ

จากสมมุติฐานนี้ตัวแปรอิสระคือ ราชได้ ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคุมความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองคือ ชำติพันธ์ุ

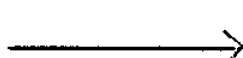
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

คือ

ชำติพันธ์ุ

ราชได้

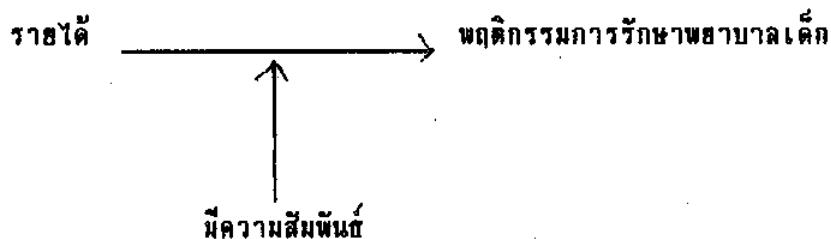

พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

3.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

เมื่อพบความสัมพันธ์ของ X กับ Y จึงใช้ Z เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเปลี่ยนไปอย่างไร จากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม Z จะเป็นตัวแทรก (intervening) คือตัวแปรชาติพันธุ์จะแทรกอยู่ระหว่าง รายได้กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล จึงทำให้ X กับ Y มีความสัมพันธ์ลดลง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า รายได้เป็นตัวบ่งชี้ถึงฐานะทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อมีชาติพันธุ์เข้ามาแทรกทำให้พบว่า บุคคลที่มีรายได้เท่ากันแต่ชาติพันธุ์ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมในการรักษาพยาบาลก็ต่างกันอีกด้วย

3.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างรายได้กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ฉาบ

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรยังคงอยู่แต่ลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

คือ if X \longrightarrow Y then X \dashrightarrow Y

3.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรรายได้เกิดขึ้นก่อนตัวแปรพฤติกรรมการรักษานานาบาลเด็ก ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนหรือตัวแปรอิสระเป็นตัวกำหนด ส่วนตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลังหรือตัวแปรตาม ไม่สามารถเป็นเหตุให้เกิดตัวแปรอิสระได้ คือ รายได้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการรักษานานาบาลโรคในเด็ก โดยมีชาติพันธุ์เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า ทั้งรายได้และชาติพันธุ์เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมในการรักษานานาบาลโรคในเด็ก

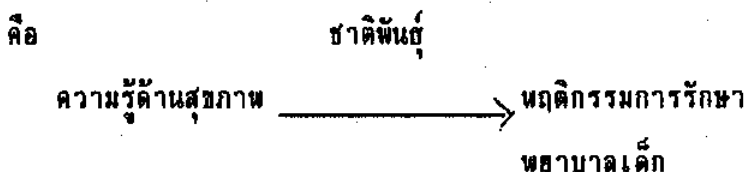
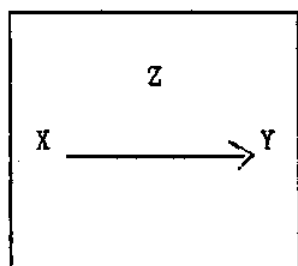
3.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า รายได้เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึงความพร้อมด้านปัจจัยค่าใช้จ่ายในการรักษานานาบาล แต่ในขณะที่เด็วกัน ครอบครัวที่มีรายได้เท่ากันแต่มีความต่างด้านชาติพันธุ์ ก็ทำให้มีพฤติกรรมในการรักษานานาบาลแตกต่างกันด้วย

4. สมมุติฐานข้อที่ 4 ความแตกต่างด้านความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษานานาบาล ภายใต้เงื่อนไขการผันแปรของตัวแปรคุม คือ ชาติพันธุ์

จากสมมุติฐานนี้ตัวแปรอิสระคือ ความรู้ด้านสุขภาพของมารดา ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษานานาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคุมความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ชาติพันธุ์

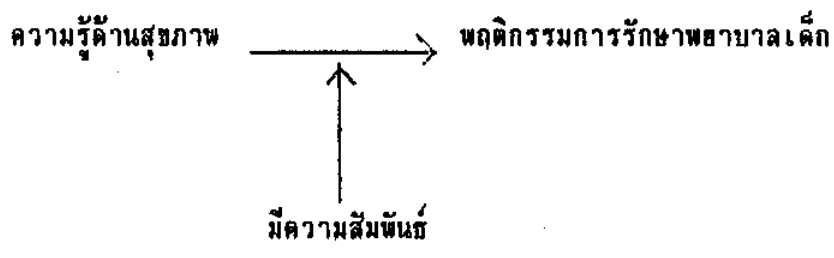
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

4.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยให้ Z เป็นตัวคงที่เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเปลี่ยนไปอย่างไร จากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม ซึ่ง Z อาจจะเป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ตัวแปรภายนอก ตัวแปรองค์ประกอบและตัวแปรแทรก แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรแทรกมากกว่า ความรู้ด้านสุขภาพ อาจจะมีความสัมพันธ์กับชาติพันธุ์ก่อนคือ การให้ความสำคัญกับการศึกษาของแต่ละชาติพันธุ์จะแตกต่างกัน ชาติพันธุ์ใดที่เห็นความสำคัญของการศึกษามาก แนวโน้มที่จะเข้ารับการศึกษาก็มีสูง คนที่มีการศึกษาสูงอาจจะเป็นการศึกษาด้านสุขภาพโดยตรง หรือมีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพด้านสุขภาพ หรือประกอบอาชีพที่จะต้องใช้ความคิด ความสามารถ ทำให้มีความคิดด้านสุขภาพในแนวทางที่ถูกต้องมากกว่าการมีพฤติกรรมสุขภาพตามที่เคยปฏิบัติกันมา จากความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงนำไปสู่พฤติกรรม การรักษาพยาบาลโรคในเด็ก

4.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็ก ไม่ใช่ความสัมพันธ์ลง

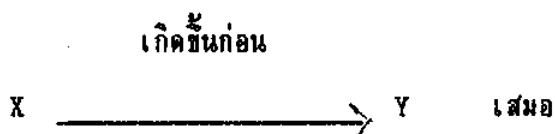

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

คือ if X \longrightarrow Y then X \dashrightarrow Y

4.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรความรู้ด้านสุขภาพเกิดขึ้นก่อนตัวแปรพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก

การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง และตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลังไม่สามารถไปกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนได้ จะเห็นได้ว่า ความรู้ด้านสุขภาพ เป็นตัวที่ส่งผลให้ถึงความรู้และความสามารถในการตัดสินใจที่จะเลือกรูปแบบการรักษาพยาบาล คนที่มีความรู้ด้านสุขภาพสูงมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกแหล่งรักษาพยาบาลที่ดีที่สุดให้กับครอบครัวของตน จึงสรุปได้ว่า

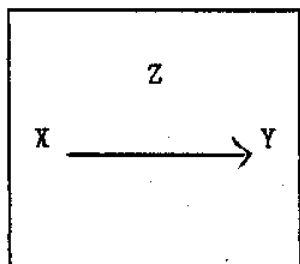
4.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

ครอบครัวที่สมาชิกมีความรู้ด้านสุขภาพ จะมีการตัดสินใจเลือกแหล่งรักษาพยาบาลได้สอดคล้องกับโรคมากที่สุด แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับชาติพันธุ์ด้วย ถ้าชาติพันธุ์ใดเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษามาก แนวโน้มที่สมาชิกในครอบครัวจะได้รับการศึกษาในระดับสูงก็มีมากกว่าชาติพันธุ์ที่คิดว่าระดับการศึกษาไม่สำคัญ ความรู้ด้านสุขภาพบางครั้งอาจจะไม่ได้รับการศึกษาโดยตรง แต่ถ้ามีระดับการศึกษาสูง การคิด การตัดสินใจ จะมีความน่าเชื่อถือได้มากเช่นกัน และอาจจะแบ่งความรู้ด้านสุขภาพได้ทางอ้อม ทำให้เขาก็สามารถที่จะตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตัวเองและครอบครัว

5. สมมุติฐานข้อที่ 5 ครอบครัวที่มีความแตกต่างของจำนวนบุตรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล ภาสได้เงื่อนไขการผันแปรของตัวแปรคือ ความรู้ด้านสุขภาพ

จากสมมุติฐานนี้ตัวแปรอิสระคือ จำนวนบุตร ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคู่ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ความรู้ด้านสุขภาพ

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

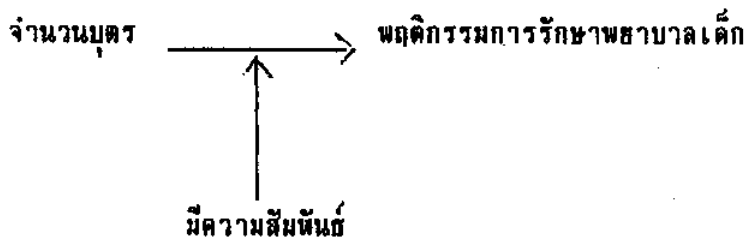

คือ $\begin{matrix} \text{ความรู้ด้านสุขภาพ} \\ \text{จำนวนบุตร} \end{matrix} \longrightarrow \begin{matrix} \text{พฤติกรรมการศึกษา} \\ \text{พยาบาลเด็ก} \end{matrix}$

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

5.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยให้ Z เป็นตัวคงที่เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเป็นอย่างไร จากการทดสอบพบว่าเมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม ซึ่ง Z อาจจะเป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ตัวแปรภายนอก ตัวแปรองค์ประกอบ ตัวแปรแทรก แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรภายนอกมากกว่า เพราะความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทั้งกับ X และ Y เพราะคนที่มีความรู้ด้านสุขภาพส่วนใหญ่แล้วจะมีจำนวนบุตรไม่มากและในขณะเดียวกัน ความรู้ด้านสุขภาพก็จะมีผลกับพฤติกรรมการศึกษาพยาบาลโรคให้มีความสำคัญกับการศึกษาพยาบาลแบบแผนปัจจุบันมากกว่า

5.2 นิยามความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างจำนวนบุตรกับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ไม่ใช่ความสัมพันธ์วาง

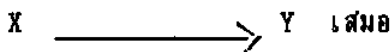

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคูณแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่จริง

5.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรจำนวนบุตรเกิดขึ้นก่อนตัวแปรพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง ในขณะที่ตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลังไม่สามารถไปกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนได้ จะเห็นได้ว่า จำนวนบุตรเป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมการรักษาพยาบาลโรคในเด็ก การมีจำนวนบุตรน้อย มีแนวโน้มที่จะเลือกสถานบริการได้อย่างหลากหลาย เพราะสามารถดูแลบุตรได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งความพร้อมด้านเศรษฐกิจก็จะมีมากกว่าคนที่มีความบุตรมาก และมีแนวโน้มที่จะเลือกรักษาพยาบาลแบบแผนปัจจุบันมากกว่าครอบครัวที่มีความบุตรมาก สรุปคือ

เกิดขึ้นก่อน

5.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

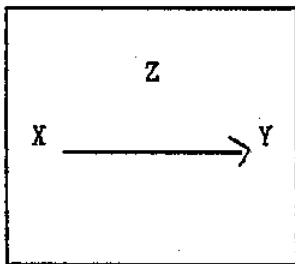
คนที่มีความบุตรน้อย จะมีความพร้อมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่สามารถทุ่มเทให้กับบุตรได้เต็มที่ การดูแลรักษา การเอาใจใส่ ทำให้มีความคิดที่จะเลือกแหล่งรักษาพยาบาลจากสถานที่ที่ให้ประโยชน์กับครอบครัวสูงสุดและสิ่งถ้าพ่อแม่มีความรู้ด้านสุขภาพตัวชนแล้ว แนวโน้มในการตัดสินใจเลือกแหล่งรักษาพยาบาลก็จะเป็นแบบแผนปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เพราะสถานพยาบาลดังกล่าวเป็นที่ที่ได้

รับการยอมรับและผู้รักษาก็มีความรู้ความสามารถ และมีเครื่องมือทันสมัย ถึงจะมีราคาแพงและระยะทางไกล ถ้าครอบครัวมีความพร้อมก็สามารถที่จะใช้บริการจากแหล่งนั้นได้โดยไม่มีอุปสรรค

6. สมมุติฐานข้อที่ 6 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล ภายใต้เงื่อนไขการค้นพบของตัวแปรคือ ชีวทัศน์

จากสมมุติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคู่ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง คือ ชีวทัศน์

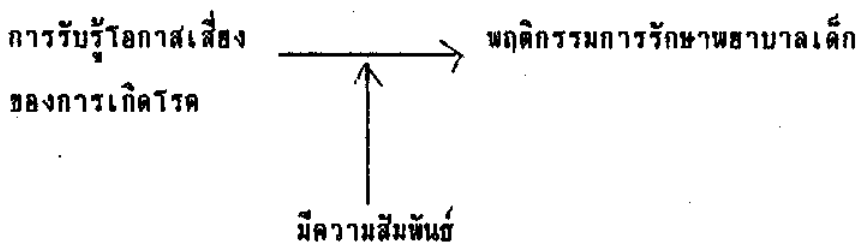
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

6.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยให้ Z เป็นตัวแปรคุมคงที่เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จากการทดสอบพบว่าเมื่อนำ Z มาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม ซึ่ง Z อาจจะเป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ตัวแปรภายนอก ตัวแปรองค์ประกอบ ตัวแปรแทรก แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรภายนอกมากกว่า เพราะว่าชาติพันธุ์มีผลต่อการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค คือ ชาติพันธุ์ใดที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพทย์แผนปัจจุบันมากเท่าไร การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคนั้นก็มากขึ้นเท่านั้นและมีพฤติกรรมในการรักษาจะเป็นแบบแผนปัจจุบันโดยเข้ารับการรักษาตั้งแต่อาการยังไม่หนัก และแพทย์สามารถรักษาได้ทันเวลาที่ ในกรณีของชาติพันธุ์ที่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคต่ำ จะเชื่อวิธีการรักษาที่เคยปฏิบัติกันมา และมีพฤติกรรมในการรักษาพยาบาลจะใช้แบบแผนโบราณก่อน เช่น การสวดขอม การทรงเจ้าเข้าผี กว่าที่คนไข้จะถึงมือแพทย์ที่โรงพยาบาล บางครั้งอาการก็หนักจนไม่สามารถรักษาเอื้อยหาได้

6.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกับพฤติกรรม การรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช้ความสัมพันธ์วง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

6.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคเกิดขึ้นก่อนตัวแปร พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก

การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง ในขณะที่ตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลังไม่สามารถจะไปกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนได้ จะเห็นได้ว่า เมื่อไม่สับสนบิดามารดาต้องรู้ว่าอาการป่วยของลูกรุนแรงหรือไม่ ต้องเลือกสถานรักษาพยาบาลอย่างไร ซึ่งแต่ละชาติพันธุ์จะมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิด

โรคต่างกันไป รวมทั้งพฤติกรรมในการรักษาพยาบาลก็ต่างกันไป โดยที่ชาติพันธุ์ที่มีการรับรู้โอกาส เรื่องของการเกิดโรคสูง โดยที่การรับรู้ดังกล่าวถูกต้องตามความเป็นจริง ไม่ใช่เป็นความเชื่อในอดีต มีแนวโน้มที่จะนำบุตรเข้ารับการรักษาตั้งแต่เนิ่น ๆ และเลือกแหล่งรักษาที่ไว้ใจได้คือ การรักษาของแพทย์แผนปัจจุบัน

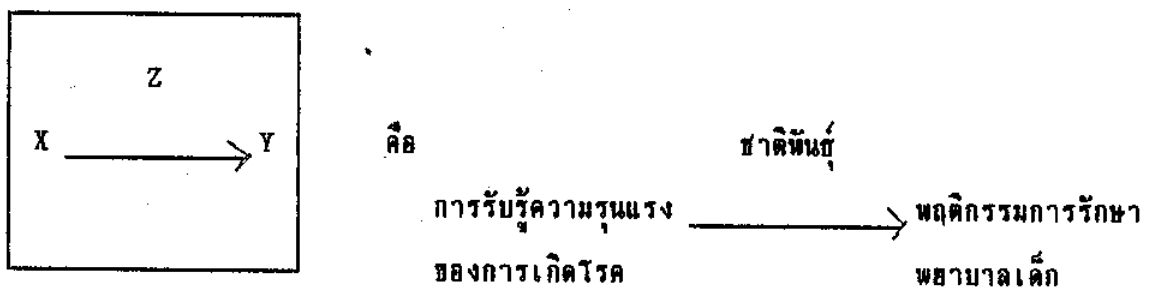
6.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

การเลือกสถานพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค ถ้าครอบครัวใดที่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคต่ำ การตัดสินใจในการรักษาพยาบาลจะเลือกที่ไหนก็ได้ ในขณะที่อีกครอบครัวที่บุตรมีอาการเช่นเดียวกัน แต่เขาคิดว่าเป็นอาการที่รุนแรงต้องรีบรักษา ก็จะเลือกรักษาที่สถานพยาบาลที่ให้ประโยชน์สูงสุดและบุตรได้รับการรักษาตั้งแต่เนิ่น ทำให้ง่ายให้การเยียวยา

7. สมมุติฐานข้อที่ 7 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล ภายใต้เงื่อนไขการค้นพบของตัวแปรตาม คือ ชาติพันธุ์

จากสมมุติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ การรับรู้ถึงความรุนแรงของการเกิดโรค ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้ความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวคือ ชาติพันธุ์

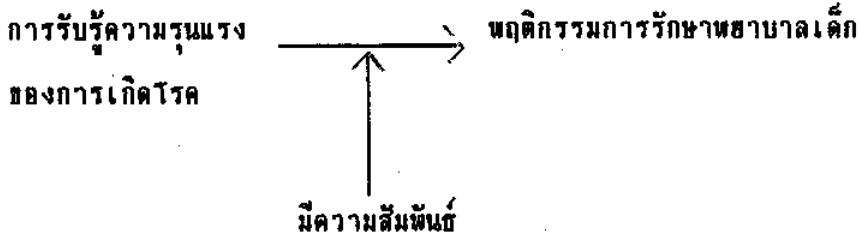
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นิรนัย (Theoretical Model)

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

7.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยใช้ Z เป็นตัวคงที่เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเปลี่ยนไปอย่างไร จากการทดสอบพบว่า เมื่อนำ Z เข้ามาคุม X กับ Y ความสัมพันธ์ดังกล่าวลดลงจากเดิม ซึ่ง Z น่าจะเป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ตัวแปรภายนอก ตัวแปรองค์ประกอบ ตัวแปรแทรก แต่มีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรภายนอก ดังกรณีของสมมุติฐานข้อที่ 6

7.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคร่วมกับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ลวง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

7.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคเกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็ก

การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 6

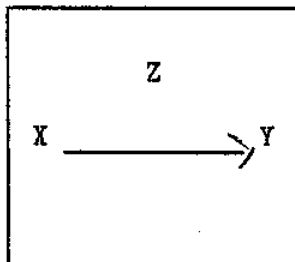
7.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

การเลือกสถานพยาบาลต้องมีความรู้ว่าโรคที่เป็นมีความรุนแรงมากน้อยแค่ไหน ถ้าความรุนแรงน้อยอาจจะเลือกวิธีการรักษาเองหรือใช้สมุนไพร ถ้าอาการรุนแรงอาจจะต้องไปพบแพทย์ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์ว่ามีแนวโน้มจะเลือกวิธีการที่เคยปฏิบัติกันมา หรือวิธีการรักษาที่เป็นสถานพยาบาล เช่น โรงพยาบาล คลินิก หรือร้านขายยา เป็นต้น

8. สมมุติฐานข้อที่ 8 การรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษาของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การรักษาพยาบาล ภายใต้งบดุลของการผันแปรคือ ชาติพันธุ์

จากสมมุติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ การรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษา ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ความสัมพันธ์นี้อาจจะมีตัวแปรอื่นมาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคู่ ความสัมพันธ์ของสองตัวแปร คือ ชาติพันธุ์

แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมุติฐานที่นำเสนอจากทฤษฎี (Theoretical Model)

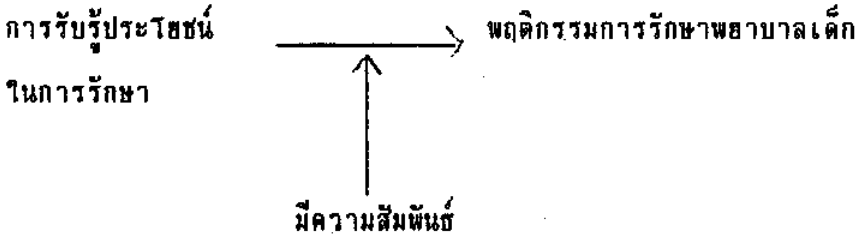
คือ

ชาติพันธุ์
 ประโยชน์ในการรักษา
 พยาบาล \longrightarrow พฤติกรรมการรักษา
 พยาบาลเด็ก

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

8.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยใช้ Z เป็นตัวคงที่ พบว่า เมื่อนำ Z มาคูณความสัมพันธ์ของ X กับ Y ลดลง ซึ่ง Z จะเป็นตัวแปรภายนอกที่มีอิทธิพลทั้งต่อ X และ Y คือ ซาติพันธ์ุ จะมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ประโยชน์ในการรักษา ซาติพันธ์ุใดที่เห็นว่าเมื่อใช้ประโยชน์จากการแพทย์แผนไทยแล้วประสบผลสำเร็จในการรักษา ครั้งต่อไปก็มีแนวโน้มที่จะใช้บริการในรูปแบบอื่น

8.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษา กับพฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ดวง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคูณแล้วความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

8.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรการรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษาเกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็ก

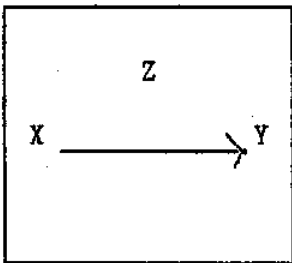
การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง ดังรายละเอียดในสมมุติฐานข้อที่ 2

8.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

คือการตัดสินใจเลือกใช้แหล่งรักษาพยาบาลแบบใด คาดว่าต้องจะต้องได้รับประโยชน์จากสถานพยาบาลเหล่านั้นมากกว่าแหล่งอื่น และสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้หายไปได้ ซึ่งแนวความคิดจะคล้าย ๆ กับสมมติฐานในหัวข้อที่ผ่านมา

9. สมมติฐานข้อที่ 9 การรับรู้ถึงอุปสรรคในการรักษาของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาล ภายใต้เงื่อนไขของการค้นพบของตัวแปรคุม คือ ชาติพันธุ์ จากสมมติฐานนี้ ตัวแปรอิสระคือ การรับรู้อุปสรรคในการรักษา ตัวแปรตามคือ พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจจะมีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงใช้เป็นตัวแปรคุมความสัมพันธ์ของสองตัวแปรทั้งสองคือ ชาติพันธุ์

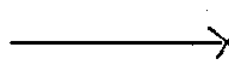
แผนภาพแสดงตัวแปรตามสมมติฐานที่นิรนัยจากทฤษฎี (Theoretical Model)

คือ

ชาติพันธุ์

การรับรู้อุปสรรค
ในการรักษา

พฤติกรรมรักษา
พยาบาลเด็ก

ในการกล่าวถึงกรณีของ Z ที่มีต่อ X และ Y ดังรายละเอียดในสมมติฐานข้อที่ 1

การพิสูจน์ความเป็นเหตุเป็นผล (Logical Model of Proof)

9.1 พิสูจน์ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

การรับรู้อุปสรรค
ในการรักษา

พฤติกรรมรักษาพยาบาลเด็ก

มีความสัมพันธ์

การพิสูจน์ความสัมพันธ์ของ X กับ Y โดยให้ Z เป็นตัวแปรคุม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์พบว่า เมื่อนำ Z มาคุม X กับ Y ค่าลดลงจากเดิม จึงสรุปได้ว่า Z จะเป็นตัวแปรภายนอก (ซึ่งแนวคิดในเรื่องนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมุติฐานข้อที่ผ่านมา) คือ ชาติพันธุ์จะมีอิทธิพลทั้งต่อ X และ Y ชาติพันธุ์จะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้อุปสรรคในการรักษา ถ้าเลือกวิธีการรักษาแบบใดแล้วมีอุปสรรคมากไม่ว่าจะขัดกับศาสนา เศรษฐกิจ ระยะเวลา แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในการรักษาพยาบาลแบบนั้นลดลง

9.2 พิสูจน์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ระหว่างการรับรู้อุปสรรคในการรักษา กับพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็กไม่ใช่ความสัมพันธ์ดวง

ความสัมพันธ์ของ X กับ Y เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน เมื่อนำ Z มาคุมแล้ว ความสัมพันธ์ของสองตัวแปรลดลงจากเดิม ซึ่งถือว่าเป็นความสัมพันธ์แท้จริง

9.3 เงื่อนไขของเวลา ตัวแปรการรับรู้อุปสรรคในการรักษาเกิดขึ้นก่อนพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเด็ก

การใช้ลำดับเวลาของการเกิดขึ้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ ตัวแปรที่เกิดขึ้นก่อนจะเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่เกิดขึ้นทีหลัง คือ การรับรู้อุปสรรคในการรักษา หมายถึง การขัดกับหลักศาสนา ค่าใช้จ่าย ระยะเวลา ถ้าครอบครัวใดที่ไม่พร้อมในเรื่องดังกล่าว และสถานพยาบาลแบบใดที่ตรงกับอุปสรรคดังกล่าว แนวโน้มที่จะเลือกใช้สถานพยาบาลเหล่านั้นน้อยลง

9.4 ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมีเหตุผลสนับสนุน

การที่ครอบครัวใดจะมีพฤติกรรมในการรักษาพยาบาลแบบใด จะต้องมีอุปสรรคในเรื่องต่าง ๆ น้อยที่สุด เพราะถ้ามีอุปสรรคมาก ความพร้อมในการตัดสินใจเลือกสถานพยาบาลเหล่านั้นก็คือ (แนวความคิดดังกล่าว กล่าวถึงรายละเอียดในสมมุติฐานหัวข้อที่ผ่านมา)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Target Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครอบครัวชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมที่มีบุตรอายุ 1-10 ขวบ ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี จากรายงานของทางราชการพบว่า จำนวนครอบครัวที่มีบุตรช่วงอายุ 1-10 ขวบ ในตำบลสะบารัง ตำบลอาเนาะรู ตำบลจะบังติกอ มีจำนวนดังนี้

ตาราง 5 จำนวนครอบครัวที่มีบุตรช่วงอายุ 1-10 ขวบ ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

ตำบล	จำนวนครอบครัว
สะบารัง	1,948
อาเนาะรู	247
จะบังติกอ	75
รวม	2,297

ที่มา : ฝ่ายพัฒนาชุมชนเทศบาลปัตตานี, 2536

2. การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครอบครัวชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมที่มีบุตรอายุ 1-10 ขวบ ทั้งที่เคยเป็นโรคดังกล่าวและยังไม่เป็น วิธีการที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่าง คือ การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) คือ การแบ่งกลุ่มของหน่วยตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม จากกลุ่มดังกล่าวก็ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ที่ใช้วิธีการนี้เพราะผู้วิจัยไม่สามารถกำหนดรายชื่อของครอบครัวที่มีจำนวนบุตรตามตาราง 2.1 ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้วิธีการดังกล่าวในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามความเป็นจริงแล้ว ข้อมูลดังกล่าวสามารถเลือกวิธีการสุ่มได้ 3 วิธี คือ

2.1 การทำบัญชีหน่วยประชากร (Population Unit) โดยดูจากการสำมะโน จ.ป.ร. ในเขตเมือง ว่ามีครอบครัวที่มีบุตรอายุ 1-10 ขวบ กี่ครอบครัว ซึ่งเป็นข้อมูลของชุมชนย่อยในแต่ละ

คำนวณ แต่ขณะนั้นฝ่ายส่งเสริมสุขภาพจิตที่ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ยังไม่มีข้อมูลที่สรุปจาก จ.ป.ฐ.1 ในเขตเมืองซึ่งมีจำนวนครอบครัวประมาณ 2,000-3,000 ครอบครัว ถ้าจะให้ผู้วิจัยนำ จ.ป.ฐ.1 มาสรุปเองย่อมไม่สามารถที่จะทำได้ เนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีอื่นในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ใช้วิธีการแบ่งกลุ่ม (Random Cluster) ของชุมชนตามชุมชนย่อย แล้วสุ่มเลือก ซึ่งวิธีนี้ถือว่าเป็นวิธีที่ค่อนวิธีหนึ่ง แต่เนื่องจากข้อจำกัดข้างต้นคือ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่ได้สรุปข้อมูลจาก จ.ป.ฐ.1 ไว้ ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถที่จะใช้วิธีการที่ 1 กับวิธีการที่ 2 ได้แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้วิจัยก็มีทางเลือกในการที่จะเก็บข้อมูลดังกล่าวให้มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยใช่วิธีการที่ 3 คือ

2.3 การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ซึ่งวิธีการนี้ผู้วิจัยได้สอบถามจากโรงเรียนอนุบาลของชุมชนในเขตเทศบาล ซึ่งพบว่า มีโรงเรียนอนุบาลบางแห่งที่ครอบครัวในเขตเทศบาลนิยมให้บุตรของตนมาศึกษา เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีวิธีการดำเนินการในการเก็บข้อมูลคือ เข้าไปในศูนย์เด็กเล็กของชุมชนที่ครอบครัวของคนในเขตเทศบาลนิยมมาใช้บริการ คือ โรงเรียนอนุบาลสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, โรงเรียนอนุบาลอามานะศักดิ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่ครอบครัวคนไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรของตนเข้าศึกษาจากลักษณะของโรงเรียนทั้งสองแห่ง พบว่านักเรียนที่เข้าศึกษาส่วนใหญ่เป็นลูกของข้าราชการ หรือคนชั้นกลางกับชนชั้นสูง ชนชั้นต่ำมีน้อยมากจากลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาคือการไม่กระจายของกลุ่มตัวอย่างตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกโรงเรียนเทศบาล 5 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่บุคคลทุกชั้นสามารถให้เด็กเข้าศึกษาได้ แต่จะสนใจเฉพาะกลุ่มนักเรียนอนุบาลเท่านั้นซึ่งการกระจายของนักเรียนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาข้างต้นหมดไป เพราะผู้วิจัยสามารถเลือกเด็กที่มาจากครอบครัวได้ทุกชั้น ซึ่งมีจำนวนดังต่อไปนี้

ตาราง 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อสถานศึกษา	จำนวน
โรงเรียนอนุบาลสาธิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	54
โรงเรียนอนุบาลอามานะศักดิ์	59
โรงเรียนเทศบาล 5	57
รวม	170

เครื่องมือการวิจัย

การออกแบบเครื่องมือในการสังเกตกับการรวบรวมข้อมูล (Observational Design) เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้การสัมภาษณ์คือ ผู้เก็บข้อมูลจะเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้ตอบ รวมทั้งอธิบายข้อสงสัยหรือความไม่ชัดเจนในกรณีที่มีปัญหา

1. การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามในการวิจัย ผู้วิจัยได้ยึดสมมุติฐานและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ทั้งนี้นักวิจัยได้อาศัยตัวทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสมมุติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัย ลักษณะของคำถาม จะมีทั้งคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำตอบเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของครอบครัว มีทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับชาติพันธุ์และรูปแบบการดูแลสุขภาพ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ตอน

- เป็นคำถามเกี่ยวกับชาติพันธุ์ มีทั้งหมด 5 ข้อ

- เป็นคำถามเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพโดยทั่วไป มี 14 ข้อ

จะกล่าวถึงรูปแบบการเลือกการรักษาพยาบาล และการดูแลสุขภาพที่ผ่านมาว่ามีรูปแบบเป็นอย่างไร คำตอบจะมี 4 ช่อง ให้เลือกตามความคิดเห็นและความเป็นจริง

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยบางส่วน เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดการดูแลสุขภาพนั้นทั้งข้อความที่มีความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความนั้น กล่าวคือ

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยมาก	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วยบางส่วน	2	3
ไม่เห็นด้วยเลย	1	4

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ย มีดังนี้

1.00-2.00	ความเชื่ออยู่ในระดับต่ำ
2.01-3.00	ความเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง
3.01-4.00	ความเชื่ออยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพ

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยรูปแบบความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ของโรเซนสตอกเป็นหลัก ร่วมกับการวัดแบบความเชื่อด้านสุขภาพของชาวไทวมุสลิมของ สาลี เอลิม-วรรณหงส์ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามดังกล่าว โดยแบ่งความเชื่อด้านสุขภาพออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค	จำนวน	11	ข้อ
2) การรับรู้ถึงความรุนแรงของการเกิดโรค	จำนวน	11	ข้อ
3) การรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษา	จำนวน	11	ข้อ
4) การรับรู้ถึงอุปสรรคในการรักษา	จำนวน	11	ข้อ

ลักษณะของแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วย ข้อความที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบให้ผู้ตอบประเมินตนเองตามความคิดเห็น เชื่อว่าเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด ตามข้อความที่ระบุไว้ในแบบวัด คำตอบมี 4 ช่องให้เลือกทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นของตนเองได้สะดวกที่สุด คือ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยบางส่วน เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วย เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้ตอบเป็นส่วนใหญ่

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดความเชื่อด้านสุขภาพมีทั้งข้อความที่มีความหมายเชิงบวกและเชิงลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความนั้น ๆ กล่าวคือ

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยมาก	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วยบางส่วน	2	3
ไม่เห็นด้วยเลย	1	4

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ย มีดังนี้

1.00-2.00	ความเชื่ออยู่ในระดับต่ำ
2.01-3.00	ความเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง
3.01-4.00	ความเชื่ออยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรการรักษาสภาพ มีทั้งคำถามแบบปลายปิด และแบบปลายเปิด ทั้งหมด 14 ข้อ

2. การหาคุณภาพแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ได้ตรงตามความต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาหาความเที่ยงตรงทางเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

2.1 การหาความเที่ยงตรง ขั้นตอนของการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะมีทั้งข้อความที่มีความหมายเชิงบวกและความหมายเชิงลบคือ

1) การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค	จำนวน	11	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก		11	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ		0	ข้อ
2) การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรค	จำนวน	11	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก		6	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ		5	ข้อ
3) การรับรู้ถึงประโยชน์ในการรักษา	จำนวน	11	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก		9	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ		2	ข้อ
4) การรับรู้ถึงอุปสรรคในการรักษา	จำนวน	11	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงบวก		1	ข้อ
ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ		10	ข้อ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับครอบครัวที่อยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 10 ครอบครัว แล้วนำมาแก้ไขข้อคำถามและภาษาให้เหมาะสม เข้าใจง่าย จากนั้นนำแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงใหม่อีกครั้งไปสอบถามกับครอบครัวที่อยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 25 ครอบครัว แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (ประคอง กรมสูตร, 2528 : 42-43)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S^2}{S^2} \right)$$

α = ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อสอบ

$\sum S^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นรวม เท่ากับ .75 (ส่วนรายละเอียดของแต่ละข้ออยู่ในภาคผนวก)

จากลักษณะดังกล่าวสรุปความสอดคล้องของคำถาม สมมุติฐานและวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

คำถาม	สมมุติฐาน	วัตถุประสงค์
ตอนที่ 2 ข้อ 10 ข้อ 11, ข้อ 12, ข้อ 13 ข้อ 14	ข้อ 1	ข้อ 1
ตอนที่ 1 ข้อ 4 ข้อ 2, ข้อ 3, ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7, ข้อ 8, ข้อ 9	ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 5 ข้อ 4	
ตอนที่ 2 ข้อ 15-28 ตอนที่ 3 ข้อ 29 ข้อ 30 ข้อ 31 ข้อ 32	ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9	ข้อ 2
ตอนที่ 4 ข้อ 33-46	ข้อ 1 - ข้อ 9	ข้อ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แล้วนำไปเสนอต่อผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของสถานศึกษาดังกล่าว
2. ขอรายชื่อของนักเรียนหรือผู้ปกครอง ที่อยู่ในเขตเทศบาลจากสถานศึกษาดังกล่าว
3. ติดต่อกลับไปยังครอบครัวดังกล่าว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะใช้วิธีให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามเอง หรือให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ปกครองตามประเด็นของแบบสอบถาม อันนี้จะเป็นไปตามความสะดวกและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมได้ไปคำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer Plus)

หน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคคล (Individual) ในเชิงบริบทของครอบครัว (Family) ทั้งนี้เพราะเหตุผล 2 ประการ ประการที่หนึ่ง เป็นเหตุผลตามนัยทางสังคมวิทยา ซึ่งไม่ได้มองบุคคลในแง่ชีววิทยาหรือจิตวิทยา แต่มองในแง่สังคมวิทยาที่เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลหรือปัญหาทางสังคมของมนุษย์มีพื้นฐานหรือเงื่อนไขมาจากสังคมวัฒนธรรมของแต่ละสังคม เช่น อีตตวินีบาตกรรมถือว่ามีสาเหตุมาจากเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมแทบทั้งนั้น (Durkhiem, 1950 : 2)

ประการที่สอง เป็นเหตุผลในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ บุคคลที่เป็นหลัก (Key informants) ในการที่จะเก็บข้อมูล คือ แม่บ้านหรือมารดาที่มีบุตรอายุ 1-10 ขวบแต่จริง ๆ แล้วในการตัดสินใจเลือกรักษาพยาบาลเป็นการตัดสินใจของสมาชิกในครอบครัวโดยอาศัยแนวความคิดของ มานพ คณะโต (2525 : 253) ที่ว่า ลักษณะของครอบครัวไทยนั้น การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกสถานรักษาพยาบาลจะได้รับการเห็นด้วยจากสมาชิกในครอบครัวอย่างน้อยก็คือ บิดากับมารดาเพื่อกลั่นกรองและเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่ครอบครัว

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการพรรณาลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง แสดงออกมาในรูปของอัตราส่วนร้อยละ ในตารางตัวแปรเดียว (Univariate table)

ตอนที่ 2 เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกันตัวแปรตาม แสดงออกมาในรูปของอัตราส่วนร้อยละในตารางสองตัวแปร (Bivariate table) และมีการคุมตัวแปรเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพและชาติพันธุ์ โดยแสดงข้อมูลในรูปของตารางหลายตัวแปร (Multivariate Table) และในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)

$$X^2 = \frac{\sum (fo-fe)^2}{fe}$$

Σ = สัญลักษณ์ของการรวมผลของข้อมูลทั้งหมด

fo = ค่าเป็นจริงที่รวบรวมได้จากข้อมูล

fe = ค่าคาดหวังที่ข้อมูลควรจะเป็น

การวิเคราะห์ตาราง (Analytical Design) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาพฤติกรรมการรักษาพยาบาลแบบแผนปัจจุบันเป็นหลักฐานแบบแผนโบราณ หรือทั้งแบบแผนปัจจุบันและแบบแผนโบราณจะพิจารณาเฉพาะกรณีที่มีความแตกต่างกับแบบแผนปัจจุบัน

แนวทางการดำเนินงาน

1. การวางแผนกำลังคน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ที่ร่วมในการเก็บข้อมูลจะมีผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน คือ ชาลีเมาะ เวาะเฮะ เอกอภิสลามศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งรู้จักพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี และสามารถพูดภาษาชนกลุ่มท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวางแผนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะออกเก็บข้อมูลในครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ตามรายละเอียดที่ได้กำหนดไว้ในวิธีการวิจัย

3. การลงมือเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นหลักในการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ ก็มีการสังเกตสภาพความเป็นอยู่ การตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

4. การกำหนดงบประมาณ

งบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการดังกล่าว ily แบ่งดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	4,000	
ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิจัย	2,500	
ค่าอุปกรณ์ ค่าเอกสาร	8,000	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,000	
ค่าประมวลผลข้อมูล	7,000	
ค่านิมนต์เอกสาร	<u>15,000</u>	
รวม	<u>40,500</u>	บาท

(สี่หมื่นห้าร้อยบาทถ้วน)

5. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2539